

בראון ----- ו-763 אח'
על ידי ב"כ עו"ד הרן רייכמן
מהפקולטה למשפטים, אוניברסיטת חיפה, הר הכרמל
ועל ידי ב"כ עו"ד טל חסין

המערערים

נ ג ד

1. ראש עיריית תל אביב-יפו
2. מנהלת מינהל חינוך בעיריית תל אביב-יפו
3. עיריית תל אביב-יפו
ע"י ב"כ מהמחלקה המשפטית בעיריית תל אביב-יפו
מרחוב אבן-גבירול 69 תל אביב-יפו
4. שר החינוך
5. מנהלת מחוז תל אביב, משרד החינוך
6. משרד החינוך
על ידי פרקליטות המדינה,
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 073-3925590; פקסי: 02-646628

המשיבים

הודעת עדכון מטעם המשיבים

1. המשיבים 1-6 (להלן: **המשיבים**) מתכבדים להגיש הודעת עדכון, בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 16.9.25, בה נקבע כדלקמן:

"דומה כי קיימת תמימות דעים על כך שהמצב הנוכחי שבו מתקיימים בתי ספר נפרדים של מבקשי מקלט בדרום תל אביב אינו תקין, וכי יש למצוא פתרון מעשי לסוגיה זו. המשיבים יגישו הודעת עדכון עד ליום 1.2.2026 לגבי הפיילוט המתנהל ותוצאות השיח בין המדינה לבין עיריית תל אביב בנושא הערעור. ככל שלא תושג התקדמות, ייערכו המשיבים להגיש תשובה לערעור בתוך 30 יום מהמועד האמור."

2. בראשית הדברים יצוין, כי מאז הוגשה העתירה המינהלית עליה נסוב הערעור דן ועד לשנת הלימודים הנוכחית, חלו תמורות רבות בגודלה של אוכלוסיית מבקשי המקלט וחסרי המעמד בעיר תל אביב-יפו (להלן: **הקהילה הזרה**) בדרום תל אביב ובהיקף השתלבותם של ילדי הקהילה הזרה בבתי ספר מעורבים.

זאת הן באמצעות הפיילוט, הן באמצעות אישור נרחב של בקשות העברה בין בתי ספר והן בשל שינויים דמוגרפיים שחלו בקרב קהילות הזרים בישראל בכלל.

3. כתוצאה משינויים מהותיים אלה, השתנתה למעשה גם התשתית העובדתית העומדת בבסיס ההליך דנן. כך, קיימים כיום רק 2 בתי ספר לפי אזורי הרישום בהם לומדים ילדי הקהילה הזרה בלבד ואלה מצויים בתוך השכונות ובסמוך למגורי מרבית משפחות הקהילה הזרה. לעומת זאת, במועד הגשת הערעור פעלו 4 בתי ספר בהם למדו ילדי הקהילה הזרה בלבד, 2 מהם מחוץ לשכונות, בשל העדר מגרשים ציבוריים פנויים לקליטת כלל התלמידים.

יצוין, כי מרבית הקהילה הזרה מתגוררת ב-3 שכונות עיקריות בדרום העיר - שכונת התקווה, נווה שאנן ושכונת שפירא. במהלך השנים האחרונות מתרחש תהליך של מעבר ועלייה משמעותית של בני הקהילה הזרה גם בשכונות נווה עופר ויפו, בהן משולבים הילדים בבתי הספר האזוריים.

4. מבחינה מספרית, נכון לשנת תשפ"א, פעלו בדרום העיר כאמור 4 בתי ספר בהם למדו רק ילדי הקהילה הזרה, אשר כללו יחד 22 כיתות בשכבה א', בהם למדו 611 תלמידים. כיום פועלים בדרום העיר 2 בתי ספר יסודיים בהם לומדים רק ילדים בני הקהילה הזרה - גוונים וביאליק, הממוקמים בשכונת התקווה ובנווה שאנן, בהן עדיין מתגורר רוב מוחלט של ילדי הקהילה הזרה. בשנת הלימודים הנוכחית, תשפ"ו, בתי הספר כוללים יחד בשכבה א', 2 כיתות בחינוך הרגיל ו-2 כיתות בחינוך המיוחד, סך הכל 72 ילדי הקהילה הזרה בלבד.

5. בהתאם לנתונים המצויים בידי העירייה, בשנת תשפ"א, בכלל גילאי היסודי למדו 2345 תלמידים בני הקהילה הזרה, כאשר 1992 מהם, המהווים 84%, למדו באחד מבין ארבעת בתי הספר - קשת, ביאליק, גוונים והירדן. לעומת זאת, בשנת הלימודים תשפ"ו לומדים במסגרת בתי הספר היסודיים 1430 תלמידים בני הקהילה הזרה, מתוכם 763 תלמידים לומדים בבתי הספר ביאליק וגוונים, המהווים 53%.

6. מעבר לירידה משמעותית בשיעור 89% במספר ילדים הקהילה הזרה שלמדו בכיתות א' בבתי ספר מאז שנת 2021 ועד היום, גדל משמעותית גם היקף השילוב של ילדי הקהילה הזרה בבתי ספר מחוץ לאזור הרישום של בתי הספר גוונים וביאליק. זאת, בין היתר, באמצעות הפיילוט ובאמצעות אישור נרחב של בקשות העברה שהגישו הורי ילדי הקהילה הזרה.

7. במסגרת הודעות עדכון קודמות, עדכנו המשיבים על אופן קידום הטיפול בסוגיה שבמוקד הערעור. זאת, הן באמצעות פיילוט של שילוב ילדים מבקשי מקלט בבתי ספר בצפון העיר ובמרכזה, אשר החל בראשית שנת הלימודים תשפ"ד (להלן: **הפיילוט**), הן בדרכים נוספות, שתכליתן לטייב את המענה הניתן לילדים בני הקהילה הזרה.

במסגרת הודעות שהוגשו לאורך הדרך בהליך דנן, עדכנו המשיבים אודות אופן יישום של תוכנית הפיילוט, אשר החל להתקיים בשנת תשפ"ד, והוארך משך שנתיים נוספות ומתקיים זו השנה השלישית.

8. במסגרת הודעות העדכון השונות עדכנו המשיבים ביחס לשיעור ההשתתפות בפיילוט, שיעורי הנשירה ממנו וכן בנוגע לנתוני הרישום לקראת שנת הלימודים השנייה והשלישית לקיומו (תשפ"ה ותשפ"ו). בתוך כך, הוסברו הטעמים לירידה במספר המשתתפים בפיילוט, אשר כפי שסבורים גורמי המקצוע הרלוונטיים קשורים, בין היתר, בקשיים ובאתגרים שחוו המשתתפים בפיילוט בגילאי יסודי, על רקע יציאה ללימודים במוסדות חינוך מרוחקים משכונת מגוריהם (הסעות, הסתגלות ועוד) ולמגמת ירידה גוברת והולכת במספר התלמידים בני הקהילה הזרה בבתי ספר בדרום העיר, בשל טעמים שאינם קשורים לפיילוט, אלא בהתבגרות אוכלוסיית מבקשי המקלט בתל אביב-יפו; אי כניסתם של מבקשי מקלט נוספים באותה תקופה לעיר; תופעה נרחבת יחסית של עזיבת מבקשי מקלט למדינות אחרות ולערים אחרות בתוך ישראל; ומעבר תלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחד למוסדות חינוך המתאימים לחינוך מיוחד.

כן פירטו המשיבים על פעולותיהם לגיבוש מעטפת לקידום החוסן וההישגים הלימודיים של משתתפי הפיילוט בהתאם לצרכיהם הספציפיים, וכן על גיבושם של מענים מותאמים לכל בית ספר קולט. זאת, בהתאם למאפייניו הייחודיים של בית הספר ותוך דיאלוג עם צוותי החינוך, כחלק מיישום תוכניות הלימוד שגובשו להפעלת הפיילוט. עוד צוין, כי הוקצו משאבים ייעודיים לבתי הספר הקולטים לרכישת המענים הנחוצים למימוש הפיילוט, וכן דווח על כוונה לתגבר את הצוותים החינוכיים בתומכי הוראה שיסייעו ביישום תוכניות הלימוד שיקבעו על-ידי הנהלות בתי הספר, ואכן היקף תומכי ההוראה בבתי הספר הקולטים - הוכפל. כמו כן, עדכנו המשיבים על קיומן של תובנות מהמחקר המלווה את יישום תוכנית הפיילוט בשנת הלימודים תשפ"ד, המבוצע על-ידי הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (להלן: **ראמ"ה**). בהקשר זה יצוין, כי ההחלטה על הארכת הפיילוט גם לשנה"ל תשפ"ו התקבלה, בין היתר, על רקע מספר המשתתפים המצומצם בו, וכן נוכח המורכבויות שהתעוררו ביישומם בעקבות המצב הביטחוני מאז פרוץ מלחמת חרבות ברזל ביום 7.10.23.

9. במסגרת הודעת עדכון שהוגשה ביום 9.4.25 עמדו המשיבים, בין היתר על מספר אתגרים המלווים את יישום תוכנית הפיילוט, שהם בתמצית – אתגר משמעותי בהסעות התלמידים המשתתפים בפיילוט לבתי הספר ובמעבר מבית הספר לצהרון; הצורך לבצע התאמות לפערים התפתחותיים וצרכים אישיים של חלק ממשתתפי הפיילוט; על רקע הצרכים הייחודיים המאפיינים את תלמידי הפיילוט, נדרש לקיים הכשרות ייעודיות לצוותי בית הספר הקולטים, בתחומים פדגוגיים ותרבותיים ולהתאמת התמיכות בכיתות הקולטות, לצורך צמצום פערים שפתיים ותרבותיים. במסגרת הפיילוט - נדרש היקף גדול משמעותי של תקצוב, כוח אדם מתאים ומשאבים, לא רק עבור בתי הספר גוונים וביאליק אלא גם עבור כל אחד מבתי הספר הקולטים המשתתפים בפיילוט.

10. במסגרת הודעת העדכון מיום 10.9.25, עדכנו המשיבים כי 93 תלמידים בכיתות א' עד ג', המפוזרים על פני מספר בתי ספר בעיר משתתפים בפילוט בשנתו השלישית, שעה שבהתאם למתווה הפילוט, היו אמורים להיכלל במסגרתו 100 תלמידים בכל שכבה, כלומר 300 תלמידים בסך הכל. על רקע עזיבות והעדר רישום מלא, המספר לבסוף עומד על פחות משליש מההיקף שניתן היה לכלול במסגרת הפילוט. במהלך הפילוט היו עזיבות תלמידים, בעיקר בשל בקשות הורים להחזיר את ילדיהם לבתי הספר הקרובים למקום מגוריהם. בנוסף, צוין כי מספר בתי ספר העלו קשיים ממשיים אשר גרמו לבחינה מחודשת של תוכנית הפילוט. בתוך כך פורטו קשיים הנוגעים לגביית תשלום מהורים בגין השתתפות ילדיהם שבפילוט בצהרונים וכן קשיים משמעותיים הנוגעים לבטיחות ולתיאום מערך ההסעות לילדי הפילוט. צוין כי משרד החינוך בשיתוף העירייה נערך לתת מענה לכל הקשיים אשר עלו מיישום הפילוט.

11. לצד זאת, כאמור בפתח הודעת עדכון זו, נקודת המוצא להמשך בחינת הסוגייה, כפי שנקבע בהחלטת בית המשפט הנכבד היא "שהמצב הנוכחי שבו מתקיימים בתי ספר נפרדים של מבקשי מקלט בדרום תל אביב אינו תקין, וכי יש למצוא פתרון מעשי לסוגיה זו".

בהתאם לכך, לעמדת המשיבים נדרש לפעול לגיבוש מתווה אשר יוביל להשתלבותם של כלל תלמידי הקהילה הזרה בבתי ספר מעורבים בעיר - בתי ספר שבהם לא לומדים ילדי הקהילה הזרה בלבד.

יחד עם זאת, ברי כי מדובר בתהליך מורכב, אשר יש להטמיעו באופן הדרגתי ומבוקר, תוך יצירת בסיס לשינוי המצב הקיים על ידי הגדלת אפשרויות הבחירה בפני הוריהם של ילדי הקהילה הזרה לבתי ספר נוספים בקרבה יחסית למקום מגוריהם, אשר יתנו מענה לצורכיהם האישיים והחינוכיים של הילדים. זאת, תוך מתן דגש להיבטים קהילתיים, סוציאליים ופדגוגיים, וכן בשים לב לכלל ההיבטים התקציביים המשמעותיים הנובעים מכך והנדרשים. מענה כאמור נדרש לשם תמיכה ברווחת כלל התלמידים המתגוררים בדרום העיר, ללא קשר למעמדם האזרחי, בשים לב לכך שישנן משפחות מוחלשות רבות גם מהאוכלוסייה הישראלית הוותיקה המתגוררות בדרום העיר.

12. הגדלת אפשרויות הבחירה כבסיס לשינוי כאמור, מצריכה גיבוש מתווה פעולה מתוכנן, מדויק ומפורט, בתיאום עם כלל גורמי המקצוע במשרד החינוך ובעירייה, שייתן ביטוי להיבטים השונים של הסוגייה, תוך מתן משקל לממצאים שיעלו מתכנית הפילוט והאתגרים הנלווים להפעלתו. זאת, על מנת להבטיח שהמעבר לשילוב מלא יהיה מוצלח ויתרום להתפתחות הפדגוגית והחברתית של כלל התלמידים. כמו כן קידום מהלך כאמור ידרוש מתן משקל משמעותי גם למורכבויות הקיימות הן לעניין ריכוז בני הקהילה הזרה בשכונות בדרום העיר – בכלל זאת, בשים לב לשינויים הדמוגרפיים בקהילה הזרה – והן לעניין יכולת הקליטה וההכלה של האוכלוסיות הוותיקות בדרום העיר.

בהקשר זה יצוין, כי בהתאם לעמדת הגורמים המקצועיים במשרד החינוך ובעירייה וכפי שגם המערערים ציינו לא פעם בעתירה ובערעור - יש לתת את הדעת להיקף התלמידים מבקשי המקלט ומהגרי העבודה המשולבים בבתי ספר מעורבים, זאת מהטעם שמרגע שנחצה רף שילוב מסוים (המשתנה בהתאם לאוכלוסייה המוחלשת הקולטת בדרום העיר), התלמידים הישראלים הוותיקים עוזבים את בתי הספר, כך שבית הספר מפסיק להיות מעורב. על רקע האמור, יש להידרש למלאכת השילוב ברגישות, במקצועיות ובתשומת הלב הנדרשת, ולפעול לגיבוש פתרון מעשי שישא פרי בפועל ולא יביא לתוצאה הפוכה מזו שקיוונו וכיוונו אליה, שכן המציאות מלמדת עד כמה מורכבת מלאכת השילוב אליה נדרשים המשיבים.

13. העירייה פועלת מדי שנה ובכל תקופת רישום לאפשר שילוב מקסימלי ומיטבי של קהילת תלמידי מבקשי המקלט ומהגרי העבודה בבתי ספר בהם לומדים גם ישראלים ותיקים, וכן מאשרת במידת האפשר כמה שיותר בקשות העברה באיזון המאפשר את הפעלת בית הספר כבית ספר מעורב וזאת, בין היתר, כתלות ביכולת הקליטה וההכלה של כל בית ספר ושל התלמידים המתגוררים באזור.

14. ראשית נידרש למסגרות החינוך העל יסודי שם הילדים עצמאיים ומרחב הפעולה של המשיבים רחב יותר - בשנת הלימודים תשפ"א למדו 573 תלמידים חסרי מעמד בגילאי על יסודי, מהם 325 תלמידים בעל יסודי, המהווים 56%, אשר למדו בבית הספר עירוני ו'. בשנת הלימודים הנוכחית תשפ"ו, לומדים 1148 תלמידים חסרי מעמד בבתי הספר על יסודיים. 385 תלמידים, המהווים 34%, לומדים בבית הספר עירוני ו'.

15. יודגש, כי העירייה, בתיאום עם משרד החינוך, פעלה ועודה פועלת לבחינת כלל אפשרויות הרישום והשיבוץ רחבי העיר על מנת להמשיך לפעול לפיזור מקסימלי ולשילוב כמה שיותר ילדים חסרי מעמד בבתי ספר מעורבים, ונפרט.

כבר בשלב זה ובתקופת הרישום לשנת הלימודים הקרובה (תשפ"ז) ניתנה לכל תלמידי כיתה ו' בני הקהילה הזרה, העולים לבית ספר על-יסודי הזדמנות לבחור מתוך מרחב רישום משותף רחב, הכולל לא פחות מ-7 בתי ספר על-יסודיים בעיר. מדובר באפשרויות בחירה נרחבות שמעולם לא ניתנו לאף תושב העיר, על אף שכאמור מתגוררות בעיר יחד ולומדות יחד אוכלוסיות מיעוט נוספות, וזאת מתוך כוונה ומטרה לשלב כמה שיותר את תלמידי הקהילה הזרה בגילאי על יסודי.

כידוע, בגילאי על יסודי הילדים מסוגלים להתנייד עצמאית ותלמידי על יסודי רבים מכלל אזורי העיר, פועלים להגשת בקשות העברה לבתי ספר מחוץ למרחב הרישום הגאוגרפי שלהם. נכון למועד זה, תלמידי הקהילה העולים לעל יסודי אף לא יידרשו להגיש בקשת העברה, אלא כבר בהליך הרישום יוכלו לבחור באחד מבין 7 בתי ספר הממוקמים ברחבי העיר.

ואכן, מרבית ההורים של הילדים בני הקהילה הזרה בשכבה זו מימשו את אפשרות הבחירה בבית ספר שבו לא לומדי רק ילדי הקהילה הזרה, כך שמתוך 160 תלמידים, 30 תלמידים בחרו להירשם לבית הספר רוגוזין, שהוא בית הספר העל יסודי היחיד בו לומדים רק ילדים מהקהילה הזרה.

16. באשר לבתי הספר היסודיים, בהתאם לנקודת המוצא האמורה כמפורט בהחלטת בית המשפט הנכבד, ובשים לב לאמור לעיל, נעשתה בחינה עדכנית של כלל הנתונים בנוגע לתלמידים בני הקהילה הזרה ובתי הספר המצויים בקרבה יחסית לשכונות בה מתגוררים מרביתם, ואפשרויות שילוב ילדי הקהילה הזרה במסגרת בתי הספר הקיימים, כפי שיפורט להלן:

17. כפי שנמסר, גורמי העירייה מיפו את בתי ספר היסודיים הממוקמים בטווח של 2 ק"מ מבתי הספר האזוריים גוונים שבשכונת התקווה וביאליק שבשכונת נווה שאנן. הבחינה ביחס למרחק זה נעשתה שכן בהתאם לתקנות חינוך ממלכתי (רישום) זהו המרחק המקסימלי שבו ניתן לשבץ ילדים בגילאי יסודי (כיתות א'-ד' כולל), מבלי שהדבר מחייב העמדת הסעות עבור הילדים.

18. להלן יפורטו הנתונים נכון לשנת הלימודים הנוכחית תשפ"ו וכן הנתונים הצפויים לשנת הלימודים הבאה תשפ"ז, העשויים להשתנות בשל מעבר למסגרות חינוך מיוחד, בקשות מעבר זרם, בקשות הישארות בגן, מעברי דירה ועוד.

להלן בתי הספר היסודיים הנמצאים מחוץ לאזור הרישום ובטווח של כ- 2 ק"מ מבית הספר גוונים, כאשר נכון למועד זה אל בית הספר היסודי גוונים צפויים לעלות 62 תלמידים מאזור הרישום:

בית הספר היסודי הגליל ממוקם בשכונת נווה צה"ל בסמוך לבית הספר גוונים הממוקם בשכונת התקווה - כבר היום כמות התלמידים הישראלים הוותיקים ירדה משמעותית בבית ספר הגליל, שכן אחוז התלמידים מבקשי המקלט ומהגרי העבודה המשובצים בו בפועל עלה והוא גבוה מאוד. המשך שילוב ילדי הקהילה הזרה באופן לא מבוקר עתיד להפוך את בית הספר הגליל לבית ספר בו ילמדו תלמידי הקהילה הזרה בלבד ולא יפעל עוד כבית ספר מעורב. לשם הדוגמא - נכון לשנת הלימודים תשפ"ו, בבית הספר היסודי הגליל בשכבת כיתה א' לומדים 39 תלמידים מתוכם 15 תלמידים חסרי מעמד המהווים 38% מהשכבה. נכון למועד זה, צפי הרישום לשנת הלימודים תשפ"ז (שכאמור עשוי להשתנות) לפי אזורי הרישום הוא 13 תלמידים, מתוכם ילד חסר מעמד אחד המתגורר באזור הרישום של בית הספר הגליל.

בית הספר היסודי כפיר ממוקם במרחק של קילומטר ומעלה (עד 2.3 ק"מ) מאזור הרישום של בית הספר היסודי גוונים - בשנת הלימודים תשפ"ו מונה שכבת א' בבית הספר כפיר 29 תלמידים מתוכם 7 תלמידים חסרי מעמד המהווים 24% מהשכבה.

בית ספר כפיר ממוקם בשכונת כפיר בה מתגוררת אוכלוסייה מוחלשת, חלקם במצב סוציו אקונומי הנמוך מזה של ילדי מבקשי המקלט ומהגרי העבודה. ככל ששילוב מבקשי המקלט ומהגרי העבודה גדל בבית ספר כפיר, ישנה עזיבה גדולה יותר של תלמידים ישראלים ותיקים. נכון למועד זה, צפי הרישום לשנת הלימודים תשפ"ז (שכאמור עשוי להשתנות) הוא 35 תלמידים מתוכם 3 ילדים חסרי מעמד המתגוררים באזור הרישום של בית הספר כפיר (משמע, כיתה אחת בדיוק לפי תקן משרד החינוך - 35 ילדים בכיתה).

בית הספר היסודי עופרה חזה ממוקם במרחק של קילומטר ומעלה (עד 2.4 ק"מ) מאזור הרישום של בית הספר היסודי גוונים - בשנת הלימודים תשפ"ו מונה שכבת א' בבית הספר עופרה חזה 38 תלמידים מתוכם 10 תלמידים חסרי מעמד המהווים 26% מהשכבה. נכון למועד זה, צפי הרישום לשנת הלימודים תשפ"ז (שכאמור עשוי להשתנות) הוא 30 תלמידים מתוכם 7 ילדים חסרי מעמד המתגוררים באזור הרישום של בית הספר עופרה חזה (23%).

בית הספר היסודי רוקח בשכונת יד אליהו ממוקם במרחק 700 מ' ומעלה (עד 1.8 ק"מ) מאזור הרישום של בית הספר היסודי גוונים - בשנת הלימודים תשפ"ו מונה שכבת א' בבית הספר רוקח 74 תלמידים מתוכם 2 תלמידים חסרי מעמד (3%). נכון למועד זה, צפי הרישום לשנת הלימודים תשפ"ז (שכאמור עשוי להשתנות) הוא 101 תלמידים מתוכם 2 ילדים חסרי מעמד (2%) המתגוררים באזור הרישום של בית הספר רוקח. משמע - בית הספר מלא וצפויות להיפתח 3 כיתות (יישאר מקום פנוי עבור תלמיד 1).

בית הספר היסודי גיבורי ישראל ממוקם גם הוא בשכונת יד אליהו במרחק 1.2 ומעלה (עד 2.5 ק"מ) מאזור הרישום של בית הספר היסודי גוונים - בשנת הלימודים תשפ"ו מונה שכבת א' בבית הספר גיבורי ישראל 89 תלמידים מתוכם תלמיד 1 חסר מעמד. נכון למועד זה, צפי הרישום לשנת הלימודים תשפ"ז (שכאמור עשוי להשתנות) הוא 76 תלמידים ובהתאמה צפויות להיפתח 3 כיתות. עוד חשוב לציין, כי בשכונת יד אליהו מבוצעים פרויקטים של בניה במסגרת התחדשות עירונית, כך שהשכונה צפויה להתפתח ולגדול ובהתאמה צפויים לגדול מספרי התלמידים בגילאי יסודי.

להלן יפורטו נתונים ביחס לבתי הספר היסודיים הנמצאים בטווח של כ - 2 ק"מ מבית הספר ביאליק, כאשר נכון למועד זה אל בית הספר היסודי ביאליק צפויים לעלות לכיתה א' 87 תלמידים מאזור הרישום. 19.

בית הספר היסודי השכונתי שפירא הנמצא בשכונת שפירא ובית הספר היסודי ביאליק הנמצא בשכונת נווה שאנן, נקבע אזור רישום משותף. בדרך זו, ניתן לשבץ בבית הספר היסודי שפירא כמה שיותר תלמידים מבקשי מקלט ומהגרי עבודה באופן שבית הספר מסוגל להכיל על מנת לשמור עליו כמעורב. בשנת הלימודים תשפ"ו מונה שכבת א' בבית הספר שפירא 67 תלמידים מתוכם 25 תלמידים חסרי מעמד המהווים 37% מהשכבה. יצוין, כי מדובר באחוזי שילוב גבוהים וכבר העירייה מקבלת ריקושטים ובקשות יציאה של תלמידים ישראלים ותיקים. למשל, בשנת תשפ"ו הנוכחית הוגשו 23 בקשות יציאה של

תלמידים ישראלים ותיקים לעבור מבית הספר היסודי שפירא. נכון למועד זה, צפי הרישום לשנת הלימודים תשפ"ז הוא 85 תלמידים מתוכם 45 ילדים חסרי מעמד (53%) המתגוררים כאמור באזור הרישום המשותף של בתי הספר ביאליק ושפירא. בהתאמה, צפויות להיפתח בין 2-3 כיתות.

בית הספר היסודי נופים ממוקם בשכונת קריית שלום במרחק 1 קילומטר ומעלה (עד 2.6 ק"מ) מאזור הרישום של בית הספר ביאליק - בשנת הלימודים תשפ"ו מונה שכבת א' בבית הספר נופים 39 תלמידים מתוכם 6 תלמידים חסרי מעמד המהווים 15% מהשכבה. נכון למועד זה, צפי הרישום לשנת הלימודים תשפ"ז (שכאמור עשוי להשתנות) הוא 48 תלמידים מתוכם 2 ילדים חסרי מעמד המתגוררים באזור הרישום. צפויות להיפתח 2 כיתות. מדובר באוכלוסייה מוחלשת מאוד בדרום העיר אשר יכולת הקליטה וההכלה מורכבת ומוגבלת.

בית הספר היסודי דרויאנוב הממוקם בשכונת פלורנטיין במרחק 1 קילומטר ומעלה (עד 2.7 ק"מ) מאזור הרישום של בית הספר ביאליק - בשנת הלימודים תשפ"ו שכבת א' בבית הספר 57 תלמידים שמתוכם 5 תלמידים חסרי מעמד המהווים 9% מהשכבה. צפי לשנת הלימודים תשפ"ז הינו 68 תלמידים מתוכם 2 חסרי מעמד (3%), יפתחו בין 2-3 כיתות.

בית הספר היסודי הדקל ממוקם בשכונת נווה עופר במרחק של למעלה מ- 2 מאזור הרישום של בית הספר ביאליק ואולם בשנים האחרונות מספר לא מבוטל של מבקשי מקלט ומהגרי עבודה בחרו לעבור להתגורר בשכונה זו, כך שלשמחתנו בשנת הלימודים הנוכחית תשפ"ו מונה שכבת א' בבית הספר הדקל 17 תלמידים מתוכם 4 תלמידים חסרי מעמד המהווים 24% מהשכבה. נכון למועד זה, צפי הרישום לשנת הלימודים תשפ"ז (שכאמור צפוי להשתנות) הוא 39 תלמידים מתוכם 4 ילדים חסרי מעמד (10%). צפויות להיפתח 1-2 כיתות.

בית הספר היסודי בלפור בשכונת לב תל אביב במרחק 1 קילומטר ומעלה (עד 3 ומעלה ק"מ) מאזור הרישום של בית הספר ביאליק - בשנת הלימודים תשפ"ו מונה שכבת א' בבית הספר 85 תלמידים מתוכם 2 תלמידים חסרי מעמד המהווים 2% מהשכבה. נכון למועד זה, צפי הרישום לשנת הלימודים תשפ"ז הוא 121 תלמידים מתוכם 1 חסר מעמד (1%), ב-3-4 כיתות.

בית הספר היסודי נווה צדק במרחק 1.5 ומעלה (עד 3 ומעלה ק"מ) מאזור הרישום של ביאליק - בשנת הלימודים תשפ"ו מונה שכבת א' בבית הספר 78 תלמידים ובשל המרחק לא משובצים בו ובהתאמה לא הוגשו בקשות העברה אליו ע"י תלמידים חסרי מעמד. נכון למועד זה, צפי הרישום לשנת הלימודים תשפ"ז הוא 64 תלמידים ב- 2 כיתות.

20. בשונה מהחינוך העל יסודי - בנוגע לחינוך היסודי, מדובר במהלך מורכב יותר הדורש כאמור תהליך הדרגתי ומבוקר. מבחינה מקצועית, ביחס לילדים צעירים יש לתת את הדעת לקושי הנגזר משיבוצם לבית ספר שאינו מצוי בקרבה לביתם, אשר הייתה לו השלכה לא מבוטלת על הקשיים שהתעוררו במסגרת הפיילוט הן על רקע הצורך בהסעות, הן על רקע הקושי הנובע מנסיעה ארוכה למוסד הלימודים, כאשר זה נמצא במרחק גדול מן הבית והן על ההיבט התקציבי והארגוני המורכב הנלווה לכך. בעניין זה יצוין כי ככלל בהתאם לתקנות יש לשבץ תלמידים עד כיתה ד' כולל, קרוב ככל שניתן לביתם ועד 2 ק"מ מביתם. בהתאם לכך, על מנת לאפשר את שיבוצים של תלמידים בבתי הספר הקרובים יחסית לבתיהם, נדרש להשלים מהלך מקצועי שבכוחו לאפשר את השינוי.

כך, נדרשת הכשרת הצוותים החינוכיים בצורה יסודית, על מנת להבטיח שהצוותים וכלל הגורמים המקצועיים הנוגעים בדבר, יהיו מוכנים להתמודד עם האתגרים החדשים, הפדגוגיים והלוגיסטיים, הכרוכים בשילוב.

21. לצד יצירת המתווה ההדרגתי האמור, פועלת העירייה במגוון כלים נוספים לצורך הגברת השילוב של בני הקהילה הזרה באוכלוסיית העיר. כך למשל, צוות IMPACT עירוני שמטרתו לבחון סוגיות עומק רחביות בעיר ולהציע פתרונות יישומיים. הצוות פועל במהלך החודשים האחרונים ליצירת תכנית אסטרטגית ארוכת טווח גם עבור ילדים ונוער מבקשי מקלט וחסרי מעמד בעיר. כחלק מכך, צוות אימפקט החל לבחון מודלים קיימים ואפשריים במטרה לייצר סט כלים לשילוב מטיב ויציב.

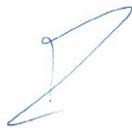
במקביל הוקמה בעיריית תל אביב ועדה מלווה בין-מינהלית ורב-מערכתית לבחינת החלופות, תכנון אסטרטגיית שילוב, תיאום מהלכים ויישומם, תוך הפקת לקחים מתכנית הפיילוט. הוועדה תפעל לאיזון בין ערכים מתנגשים כגון שילוב ונגישות חינוכית; לרתימה של הקהילות הקולטות; הערכות של צוותים, לרבות הכנה וליווי מקצועיים; התייחסות לאוכלוסיות מוחלשות נוספות, תוך צמצום "תחרות" על משאבים. יודגש כי כל חלופה שתיבחן, תחייב הקצאת משאבים ותקציבים תוספתיים.

22. לבסוף ולנוכח כל שפורט, יציעו המשיבים כי בית המשפט הנכבד יורה על הגשת הודעת עדכון נוספת בתוך שנה, באשר להתקדמות השיח בין גורמי המדינה לבין גורמי העירייה, לשם הגברת שילוב ילדי הקהילה הזרה באופן הדרגתי בבתי הספר הכלליים בעיר תל אביב יפו.

23. הודעה זו מוגשת בשם המשיבים כולם, גם בשמן ועל דעתן של ב"כ עיריית תל אביב.
24. העובדות הנוגעות לעריית תל אביב נתמכות בתצהירה של גבי דליה לין, ראשת מינהל חינוך בעיריית תל אביב יפו, העובדות הנוגעות למשרד החינוך אושרו על-ידי ד"ר טל שריר, הממונה על פיתוח יישום והטמעת תוכניות פדגוגיות מטעם משרד החינוך, ומטעמים טכניים, תצהיר תומך מטעמה יוגש לבית המשפט הנכבד בימים הקרובים.

היום, ט"ז שבט תשפ"ו

03 פברואר 2026

ערין ספדי-עטילה, עו"ד
ממונה על ענייני בג"צים
בפרקליטות המדינה

נטע אורן, עו"ד
סגנית מנהל מחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה